

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 99/2015
08.07.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца Р.Д. из Ч., чији је пуномоћник Д.Н., адвокат из Г.М., против тужене В.б. АД Н.С., Филијала К., чији је пуномоћник М.И., адвокат из Б., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2916/13 од 03.10.2014. године, у седници одржаној 08.07.2015. године донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2916/13 од 03.10.2014. године, тако што се одбија жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Краљеву П1 872/11 од 16.05.2013. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 872/11 од 16.05.2013. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и поништено решење тужене од 27.12.2010. године, којом је тужиоцу отказан уговор о раду, па је обавезана тужена да га врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми и радним способностима, док је ставом другим изреке тужена обавезана и да му накнади трошкове парничног поступка од 225.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2916/13 од 03.10.2014. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи решење тужене од 27.12.2010. године и да се обавезе тужена да га врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми и радним способностима, па је одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове жалбеног поступка од 16.000,00 динара, на име састава одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.125/04 и 111/09, који закон се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП - „Службени гласник РС“ број 72/11), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је Уговором о раду од 19.11.2004. године засновао радни однос код тужене за радно место директора Филијале у Ч., а Анексом од 11.01.2008. године, распоређен је на послове директора Одељења подршке, Филијале Ч.. Решењем тужене од 26.03.2009. године, тужилац је удаљен са рада због постојања основане сумње да је учинио повреду радне обавезе из члана 125. тачка 8, 9, 12, 18 и 24. Појединачног колективног уговора и члана 19. Уговора о раду, а решењем од 24.06.2009. године, отказан му је уговор о раду због теже повреде радне обавезе и утврђено да му радни однос престаје са 26.06.2009. године. Решењем инспектора рада од 26.08.2009. године, одложено је извршење решења тужене о престанку радног односа тужиоцу до правноснажног окончања судског поступка, покренутог по тужби тужиоца ради поништаја наведеног решења о отказу (поднетом, тада Општинском суду у Чачку), а жалба тужене изјављена против овог решења одбијена је решењем Министарства рада и социјалне политике РС од 25.12.2009. године. Анексом уговора о раду од 04.09.2009. године, тужилац је привремено враћен на рад и то почев од дана престанка радног односа – 27.06.2009. године до правноснажног окончања судског поступка по тужби за поништај решења о отказу уговора о раду тужиоцу, а овим Анексом, привремено је распоређен на радно место самостални сарадник – депозит у Одељењу подршке, Филијале у К.. Пресудом Основног суда у Чачку П1 364/10 од 20.01.2011. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1657/11 од 19.01.2012. године, правноснажно је поништено решење тужене од 24.06.2009. године о отказу уговора о раду тужиоцу, а тужена обавезана да га врати на рад. Судови су утврдили и да је због технолошких, организационих и економских промена, тужена банка покренула поступак утврђивања вишка запослених, донела предлог Програма решавања вишка запослених, који је достављен Синдикату и Националној служби за запошљавање, који су се на предлог изјаснили, а потом донела и Одлуку о изменама и допунама Одлуке о организацији тужене и Правилник о изменама Правилника о систематизацији, којима су укинута сва радна места у организационим деловима Одељења подршке, па тиме и радно место на које је тужилац распоређен Анексом. По спроведеном поступку донела је побијано решење од 27.12.2010. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 19.04.2004. године, због престанка потребе за његовим радом на радном месту на које је распоређен Анексом уговора о раду од 04.09.2009. године, јер је укинута наведено радно место, а није постојала могућност распоређивања на друге послове код истог или другог послодавца, као ни могућност предузимања других мера за запошљавање. Пре престанка радног односа по овом решењу, тужиоцу је исплаћена отпремнина.

Код оваквог чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и поништио решење од 27.12.2010. године, а обавезао тужену да тужиоца

врати на рад, налазећи да је тужена, злоупотребом својих овлашћења, повредила права тужиоца, као запосленог, с обзиром да је још 2008. године било извесно да ће сва радна места у Одељењу подршке бити укинута, а тиме и радно место на које је тужилац распоређен Анексом од 04.09.2009. године.

Побијаном одлуком, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев, уз закључак другостепеног суда да је тужиоцу законито престао радни однос, применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, због престанка потребе за његовим радом и уз претходно правилно спроведен поступак утврђивања вишка запослених, предвиђен чланом 153. до 157. Закона о раду.

Врховни касациони суд није везан правном квалификацијом разлога, као ни применом материјалног права на којима су засноване нижестепене одлуке, па налази да је правилно првостепеном одлуком усвојен тужбени захтев и поништено побијано решење тужене о отказу уговора о раду, али из разлога што се запосленом не може два пута отказати исти уговор о раду, па и у ситуацији када се ради о отказу по различитим основима.

Наиме, применом члана 195. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05, 61/05 и 54/09, који је био на снази у време доношења побијане одлуке тужене), против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, он може, у року од 90 дана од достављања решења, односно од сазнања за повреду права, покренути спор пред надлежним судом. Дакле, судски поступак ради заштите права из радног односа може се покренути само против коначне одлуке послодавца којом је одлучено о правима запосленог, а у складу са наведеном одредбом, одлука послодавца је коначна даном доношења.

У конкретном случају утврђено је да је тужилац засновао радни однос код туженог закључењем Уговора о раду од 19.11.2004. године, али му је решењем тужене од 24.06.2009. године, отказан уговор о раду, због повреде радне обавезе и утврђено да му радни однос престаје са 26.06.2009. године. Анекс уговора о раду од 04.09.2009. године, закључен је у поступку извршења решења инспектора рада од 26.08.2009. године, којим је тужилац привремено враћен на рад и то почев од дана престанка радног односа до правноснажног окончања судског поступка по тужби за поништај решења о отказу уговора о раду, чиме је заправо само одложено извршење решења тужене о престанку радног односа тужиоцу, што значи да закључењем овог Анекса тужилац није поново засновао радни однос код тужене.

Из наведеног произлази да је тужиоцу Уговор о раду од 19.11.2004. године отказан и радни однос му је престао 26.06.2009. године, на основу коначног решења тужене од 24.06.2009. године. Ово решење правноснажно је поништено одлуком суда која је постала правноснажна 19.01.2012. године, па у овом периоду (од 26.06.2009. до 19.01.2012. године), тужилац није ни могао представљати технолошки вишак запослених, нити му је радни однос могао престати по било ком другом основу, јер тада није ни био у радном односу код тужене. Имајући ово у виду, односно да је у моменту доношења побијаног решења, 27.12.2010. године, тужена већ отказала тужиоцу Уговор о раду од 19.11.2004. године (због повреде радне обавезе - члан 179. став 2. Закона о раду),

то му пре правноснажности судске одлуке о поништају тог решења, односно пре 19.01.2012. године, није могла донети нову одлуку о отказу истог Уговора о раду и престанку радног односа по другом основу.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је решење тужене донето у моменту када је уговор о раду тужиоцу већ био отказан, па је првостепеном одлуком правилно поништено, као незаконито, чиме су наступили услови за примену члана 191. Закона о раду, који регулише правне последице незаконитог отказа, па је правилно првостепеном одлуком усвојен и захтев тужиоца да га тужена, као послодавац, врати на рад.

С обзиром да је побијаном пресудом донесеном у другом степену, погрешном применом материјалног права преиначена првостепена одлука и одбијен тужбени захтев, Врховни касациони суд је на основу члана 407. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**